

Pekka Kivi

GE-600-koulutusta ja -harjoittelua Pariisissa, Yhdysvalloissa ja Ruotsissa

Kuulin, että Suomen Maanviljelijöiden Kauppa (SMK) Tampereella oli tilannut Gamma10-tietokoneen ja ilmoittauduin heti halukkaaksi siirtymään sen huoltohommiin kotikaupunkiini. Näin tapahtui ja kesällä 1965 muutimme takaisin Tampereelle.

Hoidin siellä SMK:n konetta ja pian myös Nokian Paperitehtaalle tuli Gamma10. Nokia Kumitehdas tilasi GE-400 koneen, ja kun sitä hoitanut huoltomies lähti pois talosta, kerroin olevani kiinnostunut saamaan myös siihen koulutuksen.

Pääsin vuonna 1968 Pariisiin GE-400-kursseille. Kurssin aikana sain telexin, jossa kerrottiin, että vaimoni on synnyttänyt pojan.

Palattuani Tampereelle minulle annettiin vastuu myös Kumitehtaasta, ja kun työt painottuivat Nokian kauppalaan, muutimme sinne asumaan.

Nokialta takaisin Helsinkiin

En ollut millään tavalla tietoinen vuoden 1969 aikana, että Salmisaarella selvitetään mahdollisuuksia Nokian omaan suurtietokoneeseen.

Elokuun lopussa 1969 sain tiedon, että **Vesa Väisänen** ja **Kai Tötterman** ovat tulossa Nokialla käymään ja haluavat jutella myös minun kanssani. Luulin, että he ovat tulossa tapaamaan asiakasta ja vaihtavat sen jälkeen muutaman sanan kanssani. Sitten osoittautui, että he tulivat nimenomaan minua tapaamaan ja kysymään, olisinko halukas GE-600-huoltoryhmän vetäjäksi. Keskustelun aikana kävi selväksi, että tähän olisi todella mielenkiintoinen tulevaisuuden homma. Selvänä varjopuolena oli nähtävissä perheen muutto taas Helsinkiin. Pyysin ehkä päivän miettimisaikaa ja sen jälkeen vastasin myöntävästi.

Ensimmäinen tehtäväni oli tulevan huoltoryhmän kokoaminen. Bullin ohjeiden mukaan siinä piti olla viisi henkilöä. **Heikki Sipilä** ja **Esko Vehtari** olivat talon sisältä valitut, heidän lisäksi rekrytoitiin Finnairilta **Paavo Kousa** ja **Jorma Pekonen**.

Koulutuksesta päätettiin, että minä lähdän koulutukseen ensi vaiheessa yksin ja muut neljä miestä sitten yhtenä ryhmänä vähän myöhemmin. Bull oli korostanut, että ainakin huoltoryhmän vetäjällä pitää olla GCOS-asiiantuntemusta, jotta keskustelut ohjelmistoasiantuntijoiden kanssa sujuvat. Kun ajattelen myöhempiä ongelmien selvittelyjä erityisesti **Harri Ohlsonin** ja **Olli Heimon** kanssa, on pakko todeta, että Bull oli tässä asiassa oikeassa.

Koulutusta kaltereiden takana

Bullin koulutussuunnitelman mukaan meillä oli ensin kolmen kuukauden HW-koulutus Pariisissa ja sen jälkeen toiset kolme kuukautta Phoenixissa, jossa koulutuksen sisältönä oli GMAP, käyttöjärjestelmän perusteet, HW-huollon käytännön harjoittelu sekä harjoittelu tehtaalla GE-600-kokoonpanolinjalla.

Syyskuussa 1969 lähdin siis taas perheen kanssa Pariisiin GE-600:n HW-koulutukseen. Meitä oli kurssilla vain viisi henkeä: neljä saksalaista ja minä. Koulutuspaikkana Bullilla oli Jean Jauresin ikivanha, epämiellyttävän näköinen talo, jossa oli kalterit ikkunoissa. Koulutus sinänsä oli asiallista ja mielenkiintoista ja sen aikana opimme tuntemaan laitteiston. Välillä oli ihan tiukkoja kokeita, joiden tulokset lähetettiin esimiehelleni. Joulukuun puolivälissä palasimme Suomeen.

Yötyötä Phoenixissa

Helmikuun alussa 1970 suuntasin toiseen koulutusvaiheeseen Phoenixiin. Sille matkalle en voinut ottaa perhettä mukaan. Matkasin Lufthansan lennolla New Yorkin kautta, ja samoilla lennoilla olivat mukana Pariisista tutut neljä saksalaista kaveria.

Maahantulo on silloinkin New Yorkissa hyvin epämiellyttävä kokemus. Meille oli erityisesti painettu mieleen, että on sanottava tulevansa lomamatkalle, eikä missään tapauksessa saa puhua mistään työnteosta USA:ssa oleskelun aikana.

Lento Phoenixiin sujui sitten jo mukavasti. Siihen aikaan huollossa sai koulutuksessa ollessaan ihan hyvän kokoisen päivärahan, mutta siitä piti itse maksaa asuminen, auto ja muut menot. Meille oli varattu miellyttävä rivitalon-tyyppinen asunto. Olin valinnut etukäteen itselleni pienen auton, jotta auton vuokra maksaisi vähemmän ja voisin määrärahalta ajaa enemmän.

Koulutus oli koko ajan mielenkiintoista ja aika vaativaa. Ensimmäinen kuukausi oli laitevikojen korjauksen harjoittelua. Kaikki tämä tapahtui yöaikaan kun koneet olivat vapaana.

Opettajat osasivat kokemuksellaan tehdä inhottavia ja vaikeita vikoja. Neljä saksalaista teki hommaa pareittain, mutta minä jouduin toimimaan yksin.

Toisessa vaiheessa meidät laitettiin normaalille GMAP-kurssille. Se oli minulle iso haaste, koska en ollut ikinä tehnyt mitään sen tapaisella makrokielellä. Ainoastaan konekielitaso oli minulle ennestään tuttu. Tarkoituksena oli että pystymme itse tekemään tarvittavia testiohjelmia koneelle. Selvisin kuitenkin tiukoista kurssin loppukokeista.

Kolmantena vaiheena oli kahden viikon GCOS3-kurssi. Sama opettaja, jonka nimeä en muista, tuli sitten myöhemmin myös Suomeen pitämään GCOS-kursseja. Loppuosa kolmesta kuukaudesta oli tehdasharjoittelua, joka keskittyi ennen muuta koneen yksikkökohtaiseen testaamiseen. Testaus tehtiin täysin käsityönä monimutkaisen ja tarkan työohjeen mukaan. Löysimme yleensä aika paljon virheitä erityisesti back-panel-langoituksissa.

Phoenix jäi mieleen tältä ensimmäiseltä käynniltä tosi hienona paikkana. Talvikuukausien lämpötila, kaupungin karttana valtava ruudukko, jossa oli helppo suunnistaa, vähäinen downtown, jalankulkijoiden puuttuminen olivat erityisiä piirteitä.

Viikonloppuisin teimme pitkiäkin retkiä: Grand Canyon, Painted desert, Petrified forest, Sedonan kalliokraaterit ym Arizonan nähtävyydet käytiin katsomassa. Tietenkin kävimme myös Los Angelesissa autolla. Arki-iltaisain grillasimme usein saksalaisten kanssa ja välillä amerikkalaiset veivät meitä lännen saluunoihin.

Konekeskus voimistelusaliiin

Toukokuun alussa palasin Suomeen valmistelemaan tulevia huollon toimintatapoja. Kesän aikana kävin vielä muutaman lisäkurssin Pariisissa ja sinne menimme perheen kanssa autolla. Pariisista ajoimme Västeråsiin, jossa minulle oli järjestetty käytännön harjoittelua Asean GE-600:lla. Tein päivittäistä huoltoa ja vikojen korjausta yhdessä ruotsalaisten Bullin miesten kanssa ja tämä oli tietysti tosi hyvää valmistautumista omaa konetta varten. Asuimme Västeråsissa Asean järjestämässä asunnossa ja työasiat sujuivat hyvin, mutta meille kävi selväksi, että suomalaisista ei paikkakunnalla pidetty.

Näiden matkojen jälkeen minulla olikin Salmisaassa kädet täynnä työtä ennen oman GE-600:n tuloa. Me huollon porukat ihmettelimme jossain määrin Alkon entisen voimistelusaliiin valitsemista Nokian konekeskuksen paikaksi. Tilaratkaisu ei ollut oikein hyvä, muiden muassa muuttajakoneet piti asentaa kellariin ja siihen liittyen rikkoo Alkon seiniä. Tilapäätös tehtiin myös liian myöhään sovittujen aikataulujen kannalta.